

55. světový esperantský sjezd ve Vídni 1.-8. VIII. 1970.- Sjezd zahájil slavnostním projevem v esperantu vysoký protektor sjezdu, spolkový prezident Rakouské republiky dr. Franz Jonas. Byli přítomni oficiální zástupci 16 států a na 2000 účastníků ze 46 zemí.

Prezidenta uvítal bouřlivý dlouhotrvající potlesk. Pak jej pozdravili 4 účastníci dětského esperantského kongresu, a to z Francie, Jugoslávie, Maďarska a NSR. Francouzský chlapec pronesl krátkou zdравиaci a děvče podalo dr. Jonasovi kytici bílých a červených karafiátů.

Předseda místního sjezdového výboru dr. L. Grimme pozdravil a uvítal čestné hosty, ministry a jiné přední osobnosti. Prof. dr. Ivo Lapenna uvítal jménem Světového esperantského svazu UEA a jménem sjezdu prezidenta Jonase a srdečně pozdravil zástupce různých států a města Vídně. President Jonas zahájil sjezd projevem, proneseným esperantsky, který uvádíme ve výtahu:

"55. světový esperantský sjezd shromáždil ve Vídni 2000 přívrženců mezinárodního jazyka. Je to vítaná příležitost pro spolkového prezidenta Rakouské republiky pozdravit účastníky jménem rakouského lidu a pozdravit je také jakožto přívrženec stejné myšlenky.

"Jste hosty země, která byla esperantu vždy příznivá a esperantské hnutí v několika směrech podnítila. Od samého počátku se hnutí v Rakousku úspěšně vyvíjelo, ale bylo bohužel přerušeno dvěma světovými válkami a zakazováno autokratickými režimy. Tak esperantské hnutí prožilo stejný osud jako mnohá jiná kulturní hnutí. Dnes opět existuje čilé esperantské hnutí s různými obory. Vedle Rakouské esperantské federace jsou v činnosti svazy socialistů, katolíků, železničářů a přátel přírody. Od r. 1925 je v Rakousku státní zkušební komise a r. 1929 bylo ve Vídni založeno proslulé Mezinárodní esperantské muzeum. Po poslední válce byl založen Rakouský esperantský institut a Svaz pro mezinárodní dorozumění. Existuje také řada pravidelně vycházejících časopisů.

"Možná, že zahraniční esperantisté svým rakouským kolegům blahopřejí k dobrému stavu hnutí. Rakouští esperantisté však nejsou spokojeni. Pociťují stejné obtíže jako esperantisté v jiných zemích. Ačkoliv mezinárodní život se stává stále intenzivnějším, oficiální svět pokračuje ve starých a nevhodných metodách jazykového dorozumívání. Je pravda, že moderní technika pomáhá usnadňovat úkol profesionálních sjezdových tlumočnicků, avšak dále již nic. Jejich technické aparáty jsou neschopné hračky v porovnání s rozsáhlými úkoly, které na nás čekají, totiž překonat jazykové překážky mezi národy, mezi miliony lidí. Proto musí dnešní esperantisté myslet a jednat realisticky, musí provádět větší nábor a používat nových prostředků. Mají se obracet především na mládež, na všechny zájemce a rovněž na všechny, kteří jsou odpovědní za blaho národů a států.

"Otázka mezinárodního jazyka již dávno není pouhou teorií. Esperanto tuto otázku rozřešilo, uskutečnilo teorii a převedlo ji do praxe. Nejen že během několika desetiletí byly do esperanta přeloženy poklady národních literatur, nyní také vycházejí v esperantu i původní díla.

"Esperanto prošlo dosud úspěšně všemi zkouškami, kterým bylo podrobeno ze strany vědy a techniky, politiky a obchodu, pedagogiky a literatury. Jaký další důkaz o vhodnosti esperanta ještě pochybovači potřebují? Jen vlastní zkušenost, vlastní zkušenost místo pošetilého předsudku.

"Esperantisté v uplynulých desetiletích důsledně šířili myšlenku dorozumění mezinárodním jazykem. Byli proroky hnutí. Nyrější generace esperantistů je pionýrskou pro aplikaci v praktickém životě. Nemíni však zapomínat, že esperanto není jen prostředkem pro denní praktický život, ale že je na věky spojeno s velkými a vysokými ideály: se soli-

daritou národů, s pokrokem lidstva a světovým mírem.

Závěrem rakouský prezident zdůraznil ducha humanismu, který až dosud vzněcoval tolik esperantistů, a popřál sjezdu plný zdar. Presidentovu řeč vysílal rakouský rozhlas a televize a publikoval ji domácí i zahraniční tisk. Poprvé v historii esperantského hnutí zahajovala sjezd hlava státu.

Po hudební vložce následovaly pozdravy zástupců vlád: Belgie, Bulharska, Československa, Dánska, Finska, Itálie, Izraele, Jugoslávie, Norska, Polska, Rakouska, Řecka, Spojených států, Švédska, Švýcarska a Uruguaye. Řada oficiálních zástupců, m. j. i USA, pronesla své zdравice esperantsky.

Následovaly zdравice zástupců 36 esperantských svazů podle států. Kanadský zástupce přečetl dopis ministerského předsedy; došly pozdravné telegramy, m. j. i od kardinála Königa.

Po hudební vložce následovala slavnostní řeč prof. dr. I. Lapenny, předsedy UEA. Přineseme ji v příštím čísle zpravodaje.

Rovněž 2. VIII. byla zahájena Mezinárodní letní universita za předsednictví univ. prof. dr. E. Wüsterera. Konaly se katolické a protestantské bohoslužby, rakouský kulturní večer, kde účinkovali přední umělci a folkloristické skupiny. V dalších dnech probíhala zasedání odborných a zájmových esperantských svazů: učitelů, lékařů, železničářů, právníků, novinářů, katolíků, křesťanské ligy, radioamatérů, mládeže, skautů, ornitologů, Akademie esperanta, filologů, filatelistů, automobilistů, studentů, hudebníků, vědeckých pracovníků aj. Konaly se také dvě valné schůze USA, literární soutěž, mezinárodní umělecký večer, tři divadelní představení, ples, výlety, okružní cesty městem, filmový večer, banket aj.

Oficiálního přijetí starostou města na vídeňské radnici se zúčastnili všichni delegáti. Byli pohoštěni a dostalo se jim i výborného vína.

Mezinárodního dětského sjezdu se zúčastnilo 39 dětí z 12 států. Prožily nezapomenutelný týden v mezinárodním prostředí bez tlumočnicků. M. j. je přijal a pohostil vídeňský starosta B. Marek.

Na závěr byly přijaty rezoluce a účastníci byli pozváni na 56. sjezd do Londýna na r. 1971.

Z rezoluce uvádíme: "Sjezd shledává nesoulad mezi velkolepými vědeckými výsledky a povážlivě zaostalými formami sociálně politického soužití; dává svou podporu Roku mezinárodní výchovy, avšak upozorňuje OSN, UNESCO a členské státy, že jakékoliv metody uplatňované při výchově k mezinárodnímu dorozumění musejí zůstat buď bezvýsledné, nebo mohou přinést jen minimální výsledky, nebude-li zdolána jazyková bariéra jakožto základní překážka komunikace mezi lidmi, k čemuž snadný, bohatý a politicky neutrální mezinárodní jazyk esperanto představuje jediné rozumné řešení.

Úplný ilustrovaný slovník esperanta vydává v těchto dnech SAT v Paříži. Je to dílo o více než 1700 stranách, redigované prof. G. Waringhienem. Všeobecné se považuje za mezník v esperantském hnutí.

Rozhlasový kurs esperanta zahajuje Bratislava 31. srpna. Bude se vysílat v pondělí a pátek od 10.45 do 11.00 a od 17.15 do 17.30, v sobotu od 8.30 do 8.45. Prvních 14 dní se budou vysílat informace. Písemné texty rozesílá Klub esp. v Košicích, Rooseveltovo nám. 5.

Esperantský kroužek při SZK v Bučovicích pořádá 31. srpna /pondělí/ v 18.00 v klubovně SZK slavnostní večírek u příležitosti prvního výročí kroužku. Zároveň se uskuteční pracovní porada zástupců esp. kroužků a klubů z Brna, Kyjova, Slavkova, Vyškova a Bučovic s cílem dobře připravit podzimní činnost. Všem členům doporučujeme účast. Odjezd 16.13.

Časopis Věda a život přináší v 6. a 7. čísle velmi objektivní pojednání a rozbor esperanta z pera filologů dr. Arnošta Lambrechta a dr. Miroslava Čejky. Doporučujeme si pozorně pročíst.

Holandská televize Telrac z vlastní iniciativy prozkoumala možnosti a potřebu kursu esperanta v televizi. Programová komise se rozhodla zařadit televizní kurs esperanta na období 1971-72.

Petöfi v esperantu.- Letos vyjde v Budapešti v esperantském překladu K. Kalocsayho sbírka vybraných básní tohoto maďarského klasika, nazvaná Svoboda a láska.

Cesta do Španěl od dr. Rud. Horského, předsedy Klubu esperantistů v Praze, která právě vyšla, je k dostání i v našem klubu. Cena 7 Kčs. Je to česky psaný poutavý cestopis s četnými obrázky.

"Paŝoj al plena posedo", znamenitá cvičebnice pro pokročilé od anglického spisovatele a básníka W. Aulda se v 2. vydání tiskne u nás. Má 238 stran a bude stát asi 30 Kčs. V ČSSR bude distribuována jen část nákladu, proto doboručujeme objednat včas.

II. kulturní esperantský festival v Opavě se konal 3.-6. VII. v rámci oslav 200. výročí narození L. v. Beethovena. Zúčastnilo se ho na 150 esperantistů z ČSSR. Esperantské svazy z Polska, Maďarska, NDR a Bulharska vyslaly své zástupce. Pořadatelé připravili hodnotný umělecký program, m. j. i ve stylovém prostředí zámku Hradce nad Moravicí, a celodenní výlet.

Kurs esperanta /desetíměsíční/ záhájí PKO v Brně v září. Zápis denně v PKO, Stará radnice /vchod z Mečové ul./. Získá každý náš člen alespoň jednoho nového zájemce?

Jste již členem ČES? Čtete členský časopis STARTO? Členství v Českém esperantském svazu stojí ročně 48 Kčs, pro studenty, důchodce a vojáky 24 Kčs. Přispívající a rodinný člen platí 10 Kčs, jednorázové zápisné činí 10 Kčs. V organizaci je síla, proto si v klubu vyžádejte přihlášku. Členům ČES přikládáme legitimace, příp. příspěvkové známky.

Pokud nám dosud nedošel klubovní příspěvek, přikládáme poštovní poukázku. Klubovní členství stojí ročně 14 Kčs, pro rodinné příslušníky a studenty Kčs.

Mortis.- Dolore tuŝis nin la sciigo pri subita forpaso /19 jun./ de nia fervora membro inĝ. Jaroslav Ŝalud. Adiaŭis lin multaj afliktitaj geamikoj. S-ano inĝ. Ŝalud restos en nia ĉiama memoro.

Niaj jubileoj: 16 aŭg. ĝisvivis 77 jarojn en rimarkinda vigleco s-ino Marie Adamcová, fidela kaj dum 44 jaroj ĉiam plene aktiva kunlaborantino de nia klubo.

25 aŭg. ĝisvivas 80 jarojn nia fervora klubo bibliotekistino, s-ino Ruĝena Kaplerová. Al ambaŭ jubileulinoj ni sincere gratulas kaj deziras firman sanon kaj aktivecon por la venontaj jaroj!

A léta běží, vážení.- Tento rozhlasový pořad v úterý 25. srpna v 8.00 je věnován Julii Šupichové, zasloužilé pracovníci esperantského hnutí, která loni oslavila 85. narozeniny.

Kapesní atlas světa v esperantském vydání Kartografického nakladatelství v Praze bude k dostání již koncem roku. Cena 30,- Kčs.

J. Á. Komenský o mezinárodním jazyku ve spise Cesta světla:

"Nevyhnutelně také nyní, kdy se hledá obnova veškerého světa a v ni se doufá, bude třeba pomoci jazyků, to jest buď daru jakýchkoliv jazyků pro ty, kteří budou rozdílet toto světlo moudrosti, anebo nějakého jediného jazyka společného pro všechny národy. I kdyby se zdály oba tyto způsoby nemožné, přece není tomu tak, ale druhý způsob je snazší než první. Neboť je snazší, aby se všichni naučili nějakému jedinému jazyku, než jedinec všemu."

Vydává ZK PKO Brno, Radnická 8, pro své členy.